

BISERICA și ȘCOLA.

Revista bisericească, școlastică, literară și economică.

Eșe odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul abonamentului:

În Austro-Ungaria pe an 5 fl.—cr.
 „ „ jum. an 2 „ 50 „
 În România și străinătate pe an 7 „ — „
 „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
 cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte
 4 fl. și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele să se adreseze la Redac-
 țiunea dela

„BISERICA și ȘCOLA“

Îar banii de prenumerațiune la

„Tipografia diocesană în Arad.“

Enciclica Sântului Sinod

al

Sânței Biserici autocefale române ortodoxe.

*Prea cucernicilor și iubiților noștri confrăți, tutu-
 ri preoților de la toate enoriile păzitorii de Dumnezeu
 și păstori ai României ortodoxe, charu vouă și pace dela
 Dumnezeu Tatăl, prin domnul nostru Iisus Christos.*

Mântuitorul lumii, domnul nostru Iisus Chris-
 tos, învățându pe sântii săi ucenici și apostoli, cari
 au fost primii preoți ai noului Testament, le-a dăsu
 și altele: *Voi sunteți sarea pământului; era dacă
 sarea să împuți, cu ce se va săra? Întru nimica nu
 pot să de sără, ceea sare, decât a se arunca afară și
 să călca de omni.*

*Voi sunteți lumina lumii. Nu pote cetatea a se as-
 de, deasupra muntelui stându. Nici aprindă (omni)
 și o pun sub obrocă, ci în sfeșnică, ca să lumineze
 și să vădă lucrurile voștre cele
 înaintea oamenilor, ca să vădă lucrurile voștre cele
 și să slăvescă pre Tatăl vostru cel din ceruri.....*

*Celăl ce va face și va învăța, acela mare se va chima
 și împărăția cerurilor. Că de nu va prisosi dreptatea
 mai multă decât a cărturarilor și a fariseilor,
 nu intra întru împărăția cerurilor. (Mat. V. 13—20).*

Așa dar datoria de căpetenie a preotului, uce-
 alu lui Christos, este de a fi în locul unde
 este Iisus, — lumina omniilor, putere de viață duhov-
 nică prin învățatură și prin fapte bune, pre care
 se vede și vedându-le credincioși, să proslăvescă
 Dumnezeu, carele le-a dat și asemenea lumină,
 asemenea putere de viață, și să se îndemne și ei a
 lumina în sufletele lor, aceeași sântă lumină și a
 face aceleași fapte mântuitoare. Tota S. ta Scriptură
 Vechiului și a Noului Testament, precum și scrie-
 rii Sântilor părinți și dascăli ai Bisericii din toate
 secolele creștinătății, sunt pline de sfaturi, de povă-
 tuiri, și de grozave amenințări adresate preoților
 și de a-i desțepa la împlinirea sântelor și marelor
 datorinți de învățatori și moralisatori ai omni-
 lor cu cuvântul și cu fapta.

Sântul Sinod al sânței biserici ortodoxe ro-
 mâne, adâncu pătrunsu de marele datorinți morale ce
 are asupra bisericii și a clerului ei, precum și de
 cea răspundere duhovnică ce avem înaintea lui
 Dumnezeu și a omniilor, a decisu în ședința sa dela
 Arad luna lui Iunie, a adresa o cuvorbire și sfă-

tuire părintească și frătească la tota preoțimea română,
 spre a-i aminti datoriile morale de păstori ai turmei ce
 cuvântătoare alu Christos, și spre ale arăta primejdiile
 de care trebuie să se ferescă, mai ales în timpul
 nostru când, precum dice S. tulă Apostolu Pavelu
*sunt mulți nesupuși, grăitori în deșert și amăgitori, că-
 rora trebuie ale astupa gură, cari răsvătesc toate casele,
 învățându lucruri necuvincioase, pentru câștigul celu urău,
 (Tit. I. 10, 11).*

Biserica și preoțimea totdeauna în România au
 fost iubite și prețuite de bunii noștri creștini.

Dovadă viderată avem mulțimea Bisericilor
 care sunt răspândite până și prin micile cătune. Preo-
 țimea a fostu la noi iubită, stimată și ajutată, în
 cât s'a format o clasă venerabilă de omni, cari au
 aflat mulțămirea lor din nēm în nēm a se afierosi la
 serviciul religioș. Chiar în zilele noastre sunt așa
 de mulți doritori de preoție, în cât nu mai sunt lo-
 curi pentru a-i admite. Și spre lauda României, tre-
 bue s'o mărturisimă, că țera noastră în toate timpurile
 a avut și mulți preoți buni, nu atâta prin o cultură
 întinsă, pre cât prin o viață cucernică, prin fapte
 bune și prin devotamentul cu carele a servit mân-
 tuirii sufletesci a poporului român. Nu putem a nu
 recunoșce că România și astăzi posedă mulți preoți
 cu frica lui Dumnezeu și devotați bisericii și datori-
 ilor spirituale, după puterile și mijlocele lor.

Dar în timpurile noastre în România s'a facut o
 mare prefacere în spirite. Pe lângă multe lucruri bune
 ne am pomenit și cu o mulțime de rele. Dintre
 acestea din urmă, vom aminti scăderea simțului reli-
 gios. Acesta a adus cu sine o indiferență pentru
 biserică și pentru servitorii ei. De aici a urmatu o
 îngreuiere a pozițiunii preoților și descurajare a
 multora dintre dînșii, mai alesu acelor ce au petre-
 cutu mulți ani prin școle, ceea ce le da dreptu a
 spera o sortă mai deosebită de a preoților celor vechi,
 cari cu puțină carte dobândiau preoția. Acestă ne-
 mulțămire a preoților o au exploatat mulți rău-voitori
 în deosebite direcțiuni, pentru scopuri vătămătoare or-
 dinei publice și misiunii morale a preotului, unii pen-
 tru scopuri momentane politice, alții pentru scopuri
 dușmane existenței țerei noastre. Dintre aceștia din
 urmă vom aminti pe farmazoni, cari acum de curăd
 s'au răspândit prin toate orașele României. Farmazo-
 niile acestea sunt președate și conduse de niște stre-
 ini oplosiți în țera, și după totă probabilitatea sânt
 agenți ai alianței israelite; pe steagul lor este

scris: *libera cugetare*, adică disprețul tuturor legilor umane și religioase; *anti-clericalismul*, o dicere ce arată că stégulă acesta nu e românesc, ci străin, căci în România nu există partidul politic clerical, nici clericalismul, ca în țările catolice, unde s'a format această dicere; *Garibaldiismul*, nume inventat înadinsu, spre a ademeni mai lesne pe Români, cari au simpatii de rasă cu Italianii, și au stăvilită cătră memoria marelui bărbat italian, Garibaldi. — Acești venetici se silesc cu toate mijlocele putincioase de a trage pe Români în gașca lor. Au ademenit pe mulți din institutorii și învățătorii școlilor române a se face părtași la tendințele lor ajutându-i prin contribuțiuni bănești și însușindu-și principiile propagate de ei. Au început a-și forma jurnale, în care insultă credințele noastre religioase creștinesci. Acestea ne dovedesc, că ei au interesul de a discredita religionea noastră, pentru ca să potă, ei domina. Insultă Episcopatulul, dar tot odată, laudă pe preoții mireni, și le promite ajutoriu, spre a-i trage în gașca lor. Se pare că pe unele locuri au reușit a-și face adepți și dintre preoți, negreșitu dintre acei mai ușori de minte și lesne credători la făgăduinți amăgitoare de îmbunătățire materială, pe carea preoțimea o așteptă cu nerăbdare. Amăgitorii aceștia răspândesc șcirea, că toți omenii cei mari ai României, totă inteligința este cu densii și-i proteje. Într-unu orașu din Moldova, jurnalul lor portă titlul de „Ecolul Moldovei”, ca și când totă Moldova ar fi în mâinile lor și la dispoziția lor. Aceștia răspândesc pînre preoți idei false, ca de aceea nu li se îmbunătățesc pozițiunea lor materială, căci Mitropolițu și Episcopii stau înprotivă, temându-se că dacă preoții se vor îmbogăți, nu vor mai asculta de densii. Pe de altă parte atăfă și nutrescu vrajba între preoți și Ierarhii lor îndemnând pe preoți a nu le da ascultare, a-și căuta singuri de interesele lor, a se aduna în congrese și a cere lucrari distrugătoare ordinei și disciplinei bisericesci; căci acești dușmanii ai ordinei seii că concordia și unirea aducă tăria, ăra discordia dărâmare. Așa în anul acesta este anunțat prin jurnale unu așa disu congresu de preoți la Focșani, cu destinație de a cere reformarea Sinodului, și compunerea lui din preoți de mir. În anul trecut s'a ținut celu anteu congresu preoțesc în capitala țării, sub pretextul de a cere îmbunătățirea stărei materiale a preoților. Și în congresul de anul și în acelu din ist-anu, se vede mâna străină dușmană; căci nu se vede îngrijirea de ridicarea Bisericeii și nutirea simțului religios în genere, ci numai nisce măguliri amăgitoare pentru preoți, pe carile vor dușmanii nămului nostru a-i desbina și de biserică și de ierarhia ei și apoi când vor vedé realizată anarchia, să întrebuințeze pe preoți ca unelte docile la scopurile lor distructive nămului nostru românesc.

Rugăm și îndemnăm părintesce pe toți adevărații preoți Români ortodoxi să nu plece urechea lor la asemenea insinuări rău-voitore și națiunei și dușmane bisericeii noastre; mai vârtos să muștrați și să defăimați pe asemenea sfetnici nechemăți de nimeni, și cari umblă după poștele lor cele turbate de răutate, și care sunt unelte ale lui Antichrist. Sântul sinodul știe foarte bine nevoile de care suferă clerul nostru român și întreaga Biserică. Acestea sunt cultura intelectuală și morală, în prima linie, și apoi îmbunătățirea stărei materiale. De aceea dela înființarea Sântului Sinodul, n'am încetat a ridica vócea noastră și a cere reformarea seminerie-

lor și înființarea facultății de teologie, pentru care am făcut multe proiecte, și le-am înaintat guvernului. De asemenea și pentru pozițiunea materială necontenit am cerut la guvernul ca să facă unu pasu măcar în această privire, și în adevărul puținul ce s'a făcut cu fixarea unor mici ajutoare pe la comune pentru susținerea clerului, se datorește stăruința Sinodului și a ierarhilor eparchioți, fie-care la rândul lui. Ca să mișcăm lucrul mai tare, am propus în Senat, din inițiativa Mitropoliților și Episcopilor, unu proiectu de lege pentru îmbunătățirea pozițiunii clerului bisericesc. Senatul l'a primit cu totă buna-voință, l'a amendat și votat, și stă încă depus la Cameră. Nu ne îndoin că elu se va vota și acolo; căci n'avem nici unu cuvintu a ne îndoin de bunăvoința guvernului și a reprezentanților națiunei cătră biserică și clerul națiunei Române. Nu însă nu vom înceta a urmări această afacere, până la ajungerea rezultatului dorit. Pentru ăstiu de câțva timp, cu dreptu sau cu nedreptu se agită între unii din preoți, despre dreptul de a participa la Sinodul, Sântul Sinodul, în ședința dela 12 Iunie a alesu o comisiune, pe care a însărcinat-o a studia ăstiu chestiunea ăstia pe temeiul istoriei Bisericeii ortodoxe și pe baza canónelor, pentru ca și în această chestiune să procedăm într'unu modu convenabil demnității bisericeii noastre, și să nu ne abatem nimica dela bazele cele mântuitoare pe care stă biserică, de la începutul ei și până astăzi; căci altfelu nu vom mai fi o Biserică Română ortodoxă cum am fost tot deana de când există România.

Părinților și Fraților! Prevenidu-vă de rău și de amăgiri, asigurându-vă de îngrijirea stăruirea noastră necontenită pentru ridicarea Bisericeii și a clerului iubitei noastre României, pe carea pronia Divină a apărat-o și scăpat-o până acum de toate primejdiile cele periculoase, avem dreptul datoric să vă cerem și concursul vostru în această mare operă națională. Ajutorul ce puteți să ne dați este devotamentul vostru cătră biserică și așezăminte și ale poporului. În toate nevoile voștre și timpurarii adresați-vă la noi pentru a cere și povățuirii iară nu la dușmanii lui Christos și bisericeii lui. Domnul Christos ne-a dat unu forțe sigar pentru a cunoșce pe omenii cei răi. „Din rodurile lor și veți cunoșce precum pomul rău nu potă face roduri bune, tot așa și omul rău nu potă face roduri bune.” Când deci cineva dă ore-care sfaturi, vă îndemnă la ceva, cereți mai anteu faptele și viața lui, și apoi hotărâți-vă treburile a-lu asculta ori a-lu respinge. Iarășii veți uniți-ve cu noi în apărarea Bisericeii noastre care este sufletul națiunei. Veniți la noi cu încrederea, când aveți vre o trebuință ori ducăți-vă o căscă ori lumescă, și cereți sfat și povățuire. Iarășii veți rați ve dela noi, iar nu dela dușmanii națiunei.

religiunii; căci noi de aceea sîntem puși de Duhul Sântu și de națiune, ca să păstorim biserica lui Dumnezeu și se însuflăm, și să întărim, pre păstorii ei. Faceți ca prin faptele vîstre cele bune, prin ferirea de răutăți, prin dragostea către Dumnezeu și către Biserica lui, prin împlinirea cu răzăm a datorilor vîstre duhovnicești; cătră enoriași, prin dragostea și stima ce veți agonisi în mijlocul enoriașilor să ne bucurăm și noi și să ne mîngăem în multele noastre necazuri și dureri ce simțim în sufletele noastre pentru Biserica noastră cea amenințată de multe pericole, pre care voi încă puteți nu le prevedeați. Unu preotă bun, cucernic, răvnițor pentru cele Dumnezeiești, este bucuria cea mai mare a unu Ierarh, este corôna lui, mâna lui, cea dreaptă, aripelă care îl înalță. Ajutați-ne prin faptele vîstre cele bune, prin purtarea înțeleptă și cu-minte cu omîni, în toate datorile și afacerile vîstre; ajutați-ne chiar în interesul înbunătățirii sôrții vîstre; căci iată ce ni se răspunde de cătră mulți la stăruințele noastre pentru înbunătățirea pozițiunii preoților: Noi n'avem preoți buni, n'au știință de datorile lor, sunt bețivi, sunt lătași, n'au milă de omîni, se târguesc cu ei la trebuințele lor religioase, lasă copii de moru nebotești, și nu morții săracilor neîngropați cu țilele, pentru că n'au cu ce le plăti, și o mulțime de alte nelegiuiri. Faceți ca să nu fiți taxați de răsvăritori și de rebeli contra legilor și a ordinii sociale. În chaosul de tot felul de idei destrăbălate ce au născut pe țera noastră, fiți voi păzitorii ordinii și ai cuminției românești și acesta vă va ridica țôrte mult în opiniunea omenilor de bine! Ca apărare de ideile răsvăritore, vă recomandăm cu totă căldura inimii cărțile: Sânta Scriptură și scrierile sântilor păstori. Începeți cu cartea: *Basca* ai bisericei. Cetiți-le necentenit și îmbogățiți mintea și inima cu acele învățături de folos și de folositoare. Nu plecați capul vostru la defăimările ce necredincioșii fac acestor sante cărți. Domnul Ierusalim și Ierusalim ne dice: *Cercați Scripturile; că întru ele este viața veșnică.* Sântul Apostol Pavel, recomandând Sânta Scriptură creștinilor și mai ales preoților, dice: *Sânta Scriptură este de Dumnezeu învinsă și de folositoare; spre îndreptare, spre înțelegeră cea spre dreptate, ca să fie deplin omul lui Dumnezeu; spre tot felul de bună desăvârșire.* (II. Timoth. III, 16, 17). Împotră omniași creștinătății, știind puterea cea mare a Sântei Scripturi, au tăbărit cu toate puterile lor pe ea și au discreditat; cu alte cuvinte — spre a răpi creștinii și păstorii Bisericei arma cea mai puternică și a-și asigura victoria. Lor nu le place a vedea cuvinte ca cele următoare ale Sântului Pavel: *Și voi veni vreme cumpănită, când vor fi omîni iubitori de argint, iubitori de măreție, truși, hulitori, de părinți ascultători, nemulțumitori, necurați, fără de dragoste, neîncredători de pace, clevetitori, neînfrînători, nedumescnici, neîncredători de bine, vîndători, obraznici îngânați, iubitori de înșelăciune, iubitori de multă de căt iubitori de Dumnezeu; avînd în capul bunel credințe, iar puterea ei tăgăduind; și de acestia se ferește. Că dintru acestia sînt ce ce se vîră prin ca seși roscă pre mișcările cele îngreunate de păcate, cele ce se pîrtă în multe feluri de poște. Acestia sînt omeni, cari pururea învață și nici odată nu pot a veni la cunoștința adevărată. Stău înprăvia adevăratului, omni stricați și se înșelă în credință. Ei nu vor spori mai mult, căci nebunia lor arată că nu sînt titulari.* Apoi Sântul Apostol adreșându-se către Timotei, i dice: *Iară tu arătați-vă armă învinsă în mele, petreceri, voi, credințe, îndreptare, răbdare, dragoste, îngăduință.* (I. Timot. VI, 10-11). Omenii cei

vicieni și fermecători vor procopsi spre mal rău, cari înșelă și singuri se înșelă. Iară tu petreci întru cele ce te ar învinsă și te ar încredințati, știind dela cine te ar învinsă. (II. Tim. Cap. III).

Când intră răsvăritărea într'o țera, nu este așa mare răul când preoții sînt întregi la minte și tari în credință; căci ei pot a întorci pe cei răsvăriti. Nenorocirea însă este la culme, când se vor răsvăriti și preoții. Atunci se întemplă ceea ce s'a întemplat în cu poporul Iidovesc, înainte de robia Babilonului, când preoții dăduse mâna cu prorocii cei mincinoși, și strigau poporului pe toate tonurile: bine! bine! Când nu era bine. Pa ce! Pace! Când Nabuchodonosor era la spatele lor și aștepta momentul favorabil ca să pună mâna pe țera lor și să-i ducă în robia Babilonică. Jos cu prorocii cei adevărați! mai strigau înșelătorii și înșelății! Jos cu Isaia, cu Ieremia, cu Iezechiel și cu ceilalți proroci adevărați! Tot astfelu de serviciu rău vor face și preoții români națiunii lor, când se vor uni cu farmazonii de tot felul, și în loc de a spune poporului păcatele lor, și alu chema la pocăință și la îndreptare, se vor face ecoul amăgitorilor și vor striga și ei: Stăm bine, sîntem liberi a face ce vom vrea, sîntem o națiune civilizată, am făcut progrese enorme! Jos cu Episcopatul, care ne ține în robie! Jos cu biserica care ne amintesc sclavia trecutului!

Nu este această misiunea biserice și a clerului. Această este înșelăciune diabolică. Adevărata misiune a clerului ne arată Sânta Scriptură. Iată ce dice Dumnezeu acolo preotului prin rostul prorocului Iezechiel: *Fiul omului! Străjeru te-am dată casei lui Israel; vei asculta deci cuvîntul din gura mea și-ți vei îngrijința din partea mea. Când voi dice eu celui fără de lege: cu morțe vei muri; iar tu nu-ți vei vesti, nici vei grăi celui nelegiuit, ca să se întorcă de la căile sale și să fie viu; și va muri nelegiuitul întru fără de lege sa, sufletul lui lă voi cere din mîna ta.* (Iezechiel 3, 17, 18; 33, 8). Si în altu loc: *O Păstoru lui Israel! au pascu-se păstorii pe sine? au nu pre oi le pascu păstorii? — Iată laptele mîncăți, și cu lăna ve îmbrăcați; și ce este grasă junghiați, iară oile mele nu le pasceți: pre cea slabă nu o ați întărit, pre cea bolnavă nu o ați vindecată, pre cea struncimată nu o ați legată, pre cea rădăcită nu o ați înturnată, și pre cea pierdută nu o ați căutat: Iată eu asupra păstorilor, și voi cere oile mele din mînele lor, și-ți voi opri ca să nu pasca oile mele, nici pre sine nu se vor mai pasce păstorii.* (Iezechiel 34, 3-10).

Vom mai cita încă câte-va din povătuirile ce dă Sânta Scriptură preotului, ca să deșteptăm întru voi dorul de a vă povătuși și a vă lumina de această sântă carte, care este cu adevărată *cuvîntul lui Dumnezeu*, și făcută prin însuflarea *Dumnezeiești*: *Nu fiți nebăgători în semă de darul ce este întru tine, carele și s'a dat prin prorocie, cu punerea mînelor preoției. De acestea să gîndesți, întru acestea să fiți, ca procopsela ta să fie ardată întru toate. Păzesce-te pre tine și învățătura, și rămăi întru acestea, căci acesta făcîndu și pre tine te vei mîntui, și pre cei ce te vor asculta.* (I. Timot. IV, 14-16).

Iată în ce trebuie să progreseze preotul: în cunoșterea și împlinirea misiunii sale duhovnicești. Despre libertatea, carea așa de multă să crănicește la noi, Sânta Scriptură iată ce dice, și în ce stă adevărată libertate: *Așa este voia lui Dumnezeu, ca bine făcîndu să înfrînăți necumoscința omenilor celor fără de minte, ca cei slăbiți; iară nu ca cum uși avea slo-*

bojenia acoperământu rătăcit, ci ca robii lui Dumnezeu. Pre toți cinstiți, frația iubiți, de Dumnezeu ve temeți, pre regele cinstiți (I Petru II, 15—17). Cu alte cuvinte, adevăratul liberu este numai omul care de bună-voe se face robu datoriloru lui morale.

Iubiților noștrii și frați întru domnul! Țera noastră se află întru o febră de regenerare spre mai bine. Toți adeverații patrioți sunt ocupați de gândurile cum mai nemeritu să zidescă noua noastră construcțiune națională. Fie-carele crede, că aduce la ea materialurile cele mai prețioase și mai durabile. Dar și dușmanii noștri de tot felul aduc și ei materialurile lor, forte proste și netrafnice, pe care ziditorii cei cu minte le aruncă ca netrebnice și vătămătoare. Clerulul la rândul său este dator să dea materialul cel mai prețios și mai durabil, carele este învățătura cea sănătoasă și virtuțile creștinesci. Să ne aducem aminte, de epoca zidirei de a doua a Ierusalimului. Pe când Ezdra, Neemia și tot poporul credincios aducă tot ce avéu mai precios pentru construirea templului alu doilea, și zidiau totă ziua cu neobosire, dușmanii lor — Idumeii — veniau noptea, când toți lucrătorii dormiau, și stricau ceea ce se zidise bine în ziua precedentă. Așa ceva se întâmplă și la noi astăzi. Pe când omii cei cu minte și iubitori de țera lor cugetă necontenit, cum să facă mai bine pentru ridicarea națiunii noastre, nisea veneticii fără de lege, nechemăți de nimeni, se adună noptea în locuri ascunse, neveduți de nimeni, și plănuiesc cum să dărâme Biserica națională; cu alte cuvinte, cum să ucidă sufletul națiunii române, și apoi să o domineze ei, și să o ducă la Babilonul corupțiunii și a fărădelegii, și să o pârdească dintre nemuri. Păziți-ve de ei, dupre statul Evangheliei, ca de nise lupi îmbrăcați în piei de oi. Să nu vă amăgiți de ademenirile lor, că ei ar fi având scopuri de bine-faceri, pre care le ar fi facend întru ascuns, ca să nu scie drépta ce face stânga, dupre cuvântul Evangheliei. Ei, cari batjocoresc religia creștină, nu pot să fie următori ai Evangheliei. Nu s'a vedut nici o faptă chreștinescă făcută de ei, nici o faptă națională pentru binele României. Pe urma lor nu pôte fi de cât corupțiune, desfrânare și înșelăciunea, pentru a puté trăi din sudorea Românescă. Dumnezeu să ferescă pre totă lumea de cursele acestea viclene.

Preoții sunt datorii nu numai a se feri de ei, ba a-i combate cu totă ocaziunea, și a feri pre poporul chreștinu orthodoxu de cursele și de amăgitorile lor, ca să fie siliți a se duce de unde au venit.

Vă recomandăm din nou credință ferbinte, dragoste cătră țera și cătră Biserica ei cea orthodoxă, ai căreia sunteți servitori, viață plăcută lui Dumnezeu, ascultare și supunere cătră legile Bisericesci și politicesci ale țerei; dați în toate lucrurile vóstre pildă bună de ordine și de fapte bune; feriți-vé de cursele amăgitorilor, și fiți siguri, că Dumnezeuul părinților noștri va fi cu noi. Și când Dumnezeu va fi cu noi, cine va puté sta împotriva noastră? Elu a disu: *Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui, și toate celelalte se vor adăoge voué.*

Charul Domnului nostru Iisus Christos și dragostea lui Dumnezeu și Tatălui, fie cu voi cu toți. Amin.

Dat în Bucuresci, în anul Mântuirii 1883, Luna Iunie 15.

Președinte Archiep. și Mitrop. alu Ungro-Valahiei, Primat alu Rom. CALINIC.

Archiepiscop și Mitropolit alu Moldovei și Sucevei IOSIF.

Iosif Episcopu Râmnicului și Noulu-Severin. Melchisedek Episcopu Romanului. Innocentie Buză. Ghenadie Argeșu. Calist Bacăoanu. Arch. Ieremia Galațianu. Silvestru B. Pitestenu. Arch. Valerian Râmnicenu. Innocent M. Ploestenu. Narcis C. Botoșenu.

Sistemul papal.

Cu tóte că nu este îndoială, că Iisus este întemeiatorul bisericeii, totuși el însuși n'a realizat ideia bisericeii, și pe timpul său nici s'a făcut organizarea comunităților religioase, care organizarea zăcea în ideia despre biserică. Cuvântul eclesiaz vine înainte la Christos numai Matei XVI, 18; XVIII, 17, care arată viitoare organizarea comunelor singuratică. Din contră în sistemul învățatului paulinice „comunele” au fost o idee principală. Organizatiune ideală de puteri spirituale se vedesc sub icóna unui trup, a cărui capu este Christos, a cărui membri sunt credinciosii, cari între sine iarăși prin darurile lor proprii se întregesc unii cu alții, și astfel întregul se contopesc la o unitate sublimă. (Rom. XII, 5; I. Cor. 12, 4 s. m.; Efes. 1, 22 s. m.; 2. 19—22; 4. 11; 5. 30—32.)

Dar această ideală organizatiune într'aceea s'a transformat într'unu esterioru. În locul unității ideale a capului lui Christos și a credinței membrilor s'a așezat esterióra unitate a ierarhiei episcopesci și a obedienței aparținătorilor bisericeii. Această s'a anexat principiul, că apartenențele esterióre la biserică condiționează participarea la salvarea cauzată prin Christos. „Unde este biserică, acolo este spiritul, și unde este spiritul, acolo este și biserică” (Ireneu, Adv. haer. 3, 3). Biserica consideră ca institutul, care singuru a conservat genuinul prin succesiunea episcopilor tradițiunea postolică, și de aceea ea este eschisiva purtătoare adevărului și mântuirii. Prin acesta s'a comis eroarea mare, că comunitatea ideală s'a confundat cu biserică esterióra ierarhică. Consecuențele noului conceptu trase pe Ciprianu la cartea sa de unitate *eclesiae*. Deja toate caracterele, cari compun ultiorul conceptu catolicu despre biserică: unitatea, simplitatea, apostolicitatea și catolicitatea, se află la Ciprianu, a cărui principiu „extra ecclesiam nulla salus” (afară de biserică nu este mântuire) compune ideia fundamentală a scrutarilor sale, și a postorilor asupra bisericeii. Precum este numai unu Dumnezeu și unu Christos, așa este și numai o biserică, și această biserică își află unitatea sa iarăși în conceptu. Biserica este în episcopu; și cine nu este episcopul, acela nu este în biserică. Deja episcopul analizează primatul episcopului romanu, de și el în postolice, precum vom vedea mai jos, nu a recunoscut îndreptățirea acestui primatu. Augustin merse departe. Elu a fost acela, carele devisa ciprianu „extra ecclesiam nulla salus” la cunoscuta aplicare *lică compelle intrare* (Luc. 14. 23) a amplificat-o pre necesitatea de măsură coercitive de statu contra esticilor. Punctul gravu a conceptului catolicu alu pre biserică, adevă referința bisericeii ideale cu cea reală esterióra, a cărei egalități catolicii o țin în interesul lor, se cu alte cuvinte diferă și

tre ideală și reală, provocă o dispută animată în
 în. În timpul ulterior se efectuează desmembrarea
 conceptului bisericeii; unitatea și puterea bisericeii
 personifică în episcopul român. Decretalele pseu-
 doisidorice așază corona sistemului; toate, ce se cu-
 bisericeii, se cuvînu firește papei, elu este regu-
 latoriu și judecatoriu lumii, de o sublimitate ne-
 arginită asupra regimului lumii; puterea
 episcopilor este în elu concentrată, sinodele numai
 în elu au autoritate etc. etc.

Împrejurările din afară favorisază dezvoltarea
 episcopului la o absolută putere universală.

Pre când în secl. VIII. pe baza decretalelor
 pseudoisidorice papa se considera numai ca *vicarius*
 Christi — perfectul absolutism papal devini și mai
 ambițios și doctrinele curialistice transformă pe
 papa în *vicarius Christi*.

Sistemul acesta în aparență istorică a biseri-
 catolice este unu admirabilu edificiu a spiritului
 medieval, dar acestu edificiu este înființat
 pe unu fundamentu falsu și la fiecare perfecționare
 vedeșce defectulu zidirei. Iar pretensiunile siste-
 mului sunt o erōre istorică-universală. O reformă
 este imposibilă, pentru că principiulu său este falsu.

Se vedem în linii principale cum s'au desvol-
 tat acestu sistem papal.

În istoria papismului vinu a-se deosebi urmă-
 rele 4 periōde:

1) Episcopia romană a bisericeii vechi, dela mij-
 lă secl. II până la eșirea secl. VIII-lea.

2) Papismulu evului mediu, dela fundarea sta-
 tului bisericescu (754) până la perfecta dezvoltare a
 sistemului curiei papale (Inocenț. III., Bonifa-
 tiu VIII., sinodulu din Florența), dela eșirea secl.
 VIII până la alu XVI-lea.

3) Papismulu după reformațiune până la ulti-
 mu sinodulu romanu, dela 1517—1870.

4) Papismulu dela proclamarea seii declararea
 independenței, — ultimulu periōdu, în carele papis-
 mulu a intrat.

Dacă vom se cuprindem esența primelor trei
 periōde în expresiune scurtă, atunci caracterulu pri-
 mulu periōdu s'ar reprezenta în nesuința patriarchiei
 și în preponderanța asupra celorlalte pa-
 triarhate; — era luptă pentru o pozițiune univer-
 sală și suprematică în biserică. — Caracterulu peri-
 odu alu doilea în nesuința după fundarea unei ie-
 rarhii romane, ce ar cuprinde în sine întreaga lume,
 și deosebire statele occidentale; — era o luptă pen-
 tru o pozițiune universală a Romei nu numai în bi-
 serică ci și în stat; o luptă pentru stăpânirea fa-
 ctă a universului prin papism. Papismulu învinge
 o luptă de 200 ani cesarismulu; dar se sub-
 ordonează după caricatura sa avignonă de deșceptata con-
 știință națională și bisericescă a popōrelor. — Ca-
 racterulu periōdu alu treilea se reprezintă în lupta
 papismului pentru recăștigarea terenelor pierdute
 în reformațiune în Europa. (Anti-reformațiuni în
 Franța lu Carolu V., Filip II., Ferdinand II., resbe-
 lă de 30 ani). Disturbărei acesteia urmă perfecțio-
 narea pozițiunii papismului față de moderna formă
 a statului pe baza doctrinelor ultramontane a
 absolutismului din evulu mediu. Stăpânirea totu
 stabilindă a Iesuitismului asupra papismului
 și pre lângă totă scurta episodă a lui Clemente
 al VIII și a timpului seii, caracteristica periōdu alu

treilea alu papismului. Triumfulu ultramontanis-
 mulu Iesuiticu în statorirea infalibilității introduce
 viitorulu ultimă a papismului în periōdu seii alu
 patrulea.

I. Pozițiunea episcopilor romani în biserică vechia până la fundarea statului bis. secl. VIII.

Prezum episcopatul în genere este o institu-
 tiune a celei dezvoltată în seculu II ecclēsia catho-
 lica și nici într'unu casu mai vechi, ca primul do-
 cumentu a ideii episcopale: epistolele ignațiane (an. 130
 seii 140); așa există și în Roma episcopi în se-
 culu I și în prima jumătate acelu alu II-lea nu în
 istoriă, ci numai în legende.

Abia dela Xystus I (+ circa 124) se începă a-
 mintiri mai sigure de biserică romană; dar ca epis-
 copu în sensu adevăratu este a-se scooti abia Piu I
 (140—155) ¹⁾. Că Petru, a căru episcopatu romanu
 presupus a pus fundamenteulu papismului, ar fi fost
 cândva în Roma, este mai multă ca dubiosu. De o
 dovadă istorică pentru acēsta afirmare nu se află nici
 o urmă; epistola lui Clemente Romanu (la finea
 secl. I) nu scie de vre-o petrecere a lui Petru în
 Roma; din vorbele sale s'ar putea conchide, că bi-
 serica la finea secl. I. nu sciea nici despre mōrtea
 martirică a acestui apostolu. Primulu document isto-
 ricu despre activitatea sa romană și despre petre-
 cerea lui în Roma, este celu alu Dionesiu din Corin-
 thea (170). Omiliile clementine cu romanulu seii ten-
 dențiosu despre persecutarea lui Simon magiculu prin
 Ap. Petru, nu potu veni în considerare, pentru că
 timpul începutulu lor saii istoria dezvoltării lor
 aparține la întrebările încă neresolvite. Iar documen-
 tul lui Dionesiu din Corinthea, care permite, că
 elu (Petru) ar fi „fundatū împreună cu Paulu co-
 muna din Roma, după ce au fundatū ambii comuna
 din Corinthea și de aci împreună s'a dusu la Italia,
 este o afirmare, care pōte fi posibilă numai, unde tōte
 cunoscințele istorice despre trecutulu bisericeii tōte
 cunoscințele principiilor istorice din Fapt. Ap. și
 epistolele către Corintheni s'ar fi întunecatū, pen-
 tru ca se lumineze în favorulu formādei ideii tra-
 diționale și succesionale a bisericeii catholice din secl.
 II. Comuna din Corinthea nu este prin Petru, ci
 prin Paulu fundatū; la Italia nu s'a dusu Petru cu
 Paulu împreună, ci „Paulu singuru s'a dusu și a fost
 prinsu.” Este o legendă a secl. IV și a periōdu lui
 Ieronim, care concede a fi venitū Petru cu Paulu la
 Roma, și acolo a fi 25 de ani episcopu și la 67 d.
 Chr. sub persecutarea lui Nerone a fi crucificatū cu
 capulu în jos și înmormențatū în grădinile vatica-
 nice. Dar acēsta petrecere a Apostolului în Roma,
 de și nu este deadreptulu o ficțiune, totuși ea nu este
 dovedită. Epistola lui Paulu către Romanu nu amin-
 teșce nici cât de puțin de Petru; elu numeșce numai
 comuna în casa lui Acuilla (c. 16); cum altcum, decă
 Petru ar fi fost episcopu în Roma aprōpe de 2 decenii!

Papias, episcopulu Ierapoliei în Frigia mică,
 contimpuranu lui Dionesiu din Corinthea, nu scie
 nimic (după unu fragmentu aflatu la Eusebiu H. E.
 III. 40.) despre vre-o petrecere a lui Petru în Roma.
 Și dacă despre acēsta tradițiunea romană și vechiă
 bisericescă dela secl. III. înocēti tot mai multă se
 perfecționează, totuși acēsta creșcere naturală a le-
 gender este fără tōtă valōrea istorică.

¹⁾ R. A. Lipsius, Chronologie der rōmischen Bischōfe bis
 zur Mitte des vierten Jahrhunderts, Kiel 1869.

Când cu dezvoltarea ideii tradiționale a bisericeii vechi catolice presupunerea și ficțiunea bisericeii vechi a devenit necesară „originea Apostolică” a episcopiei principale, atunci comuna romană, din capitala universului, se făcu stăpân peste Ap. Petru, acărui înțelitate între Apostoli se pôte fără totă îndoiala deduce și din exprimările lui Paulu (Galat. 2); pre carele tradițiunea jidano-creștină (Mat. 16.) îl stimază ca pētra, pre care Christos a fundat biserica, și căruia i-au încredințat cheile împărăției cerului. În documentele acestui creștinism jidanu, care, precum se vede și din epistola lui Paulu către Romani, a avut mare influență încă dela începutu în Roma, se află prima amintire despre Petru ca primul episcopu alu comunei romane în „Epistola Clementis ad Iacobum”, carea a fost premisă omiliilor clementine. Tradiția despre episcopia de 25 ani alu după originea sa cade în secl. II. Hypoliu (secl. III.) a acceptat 25 de ani în catalogolū său papalū și de atunci sunt ei tradițiune stătătoare, totu așa și diua mōrții martirice comune ambiloru Apostoli, 29 Iuniu 67; de și anulū 67 ca anulū aprinderii Romei sub Nerō este în contra datului istoric 64 (după Tacitus); s'a luatū numai din dragulū acelor 25 de ani ai episcopiei lui Petru.

Onōre lui Petru, dar petrecerea lui în Roma este e năsuire a comunei romane, în acelū secl. al II., când astfelū de fame se provoca cu necesitate prin iluziunile tendențioase a ideii tradiționale. Petru ca episcopu la Roma este o ficțiune, căci biserica creștină cunoște episcopu abia dela seclulū al II. încoci.

Pe unū podū istoricū vacilū ne aflăm noi și la bărbatū, cari în legendele bisericescē — de și eu privire la ordinea urmărei cu unile deosebiri — numescū de primi succesori a lui Petru: Lin (II Tim. 4, 21). Anencletus (daū Cletus), Clement, Evaristus (sau Aristus) și Alexandru. Ani guvernării lorū sunt cuprinsi în catalocele papilorū în modū arbitrarū și contradicțoriū. Istoria persoanei lor nu se pôte dubita: pozițiunea lor însă aū fost numai ca a unor membrii eminenti în presbiteriulū romanū. — Mai precisū se ivește între ei personalitatea lui Clemente (Filip. 4, 3), carele probabilū este identicū cu consulu romanū Flavius Clemens, un nepotū de frate a lui Domițianū sub carele primi cununa martiricā (95 seū 96). Pozițiunea lui între eppii Romei se ia în modū diferitū.

Abia cu Sixtus I (Xystus) c. 115-125 se începe cea mai vechiā listā a papilorū, care merge până la Eleuterus (177-189). Putem admite, că Xystus sau Sixtus a fostū primulū în Roma, carele a ocupatū în colegiulū presbiterilorū o pozițiā episcopescā, măcarū se fie fost consideratū de conpresbiteriū sēi ca „primus inter pares”.

Cu Hyginus (c. 137 (135) — 141 (139)), Piu († 154 sau 156 după o guvernare de 15 — 16) Anicet († 166 seū 167, după un episcopatū de 11 — 12 ani) cu Soter († 174 seū 175 după un episcopatū de 8 — 9 ani), ne aflăm pe podū istoricū mai cunoscutū, unde de acesti presbiteri-episcopi romani sunt legate numele gnosticilorū Cerdon, Valentin, Marcion, unde fratele episcopulu Piu, Hermas a scrisū renumitā Pastor Hermas, unde sub Anicet, — Policarp avu primele consultări cu acesta în cestiunea paschei, unde sub Eleuteru, — Ireneū a venitū la Roma, ca reprezentant al comunei din Lyon, în cestiunea mon-tanismului.

Diverse.

* Consemnarea colectelorū ce aū mai încurs pentru seminariulū din Arad: Dela comuna Pesacu s'a votatū 300 fl. Dela preoții, notariū și alți onoratori din Pesacu 120 fl. Dela preotulū Ioanū Lucu din Csernegyház 50 fl. Dela comuna Bazosu 100 fl. Dela alții de acolo 20 fl. Dela mai mulți inși din Toraculū micū, colectați prin c lericulū Mihaiū Magp până acuma 428 fl. 70 cr. Prin clericulū Georg Papp din părțile Beiusului 394 fl. 83 cr. Afară de acestia a mai oferitū din comuna Curticiū Dimitri Tămășdanū 60 fl. învătătorilū Florianū Ciōra 40 fl. D. Ecaterina Negru 40 fl. Dnū Moise Bocșanū 40 fl. Dna Bocșianū 10 fl. Vasiliū Mironū învătătorilū Ioanū Mladinū 20 fl. Simeonū Negru 5 fl. Todol Bolbōca 2 fl. Petru Borșianū 2 fl. De asemenea constătămū cu bucurie și interesulū Domnilorū inteligenti între cari pe D. advocat Mihaiū Veliciū vedemū subscrisū cu 50 fl. Dorimū se abā mai mult imitatori iarā preoțimea și învătătorimea se ia altu modū recunoscătoare. Dintre preoți afarā de ce deja publicați, până acuma numai părintele protopulū titulariū Ioanū Russu a premersū cu 50 fl. Iulū Bragea din Zarand cu 40 fl. Ignatiū Pa secret. consist.

* Pseudonimulū poetū Jason Bianco — după cum se relateză din funte sigurū și a pusū sub tēs o frumoșā colecțiune de poesii, partea scāpatā facārile focului, — și venitulū curatū din vânzarea opulū la destinatū în părți egale fondulū pentru înființarea seminariulū rom. gr. or. din Arad și fundulū pentru subvențiunea profesorilorū dela gimnaziulū rom. gr. or. din Beiușu. Felicitām ideia tātaturū nostru poetū bihărenū.

* Petrecere romānescā. Comitetulū societății romāne de lectură din Timișōra, a luatū conelusu se arangieze — în una din zilele lunei lui Octomb. a. c. care se ve decide — o petrecere de rangū înaltū, în favorulū propriulū sēu fondū. Acesta trecere va fi predatā de unū frumos concertū, la care vor participa mulți membri ai societății, apoi membrii mai tineri ai societății vor juca joculū națiōnalū „Călușerilū”, instruatū de dlū Bența după cele originali modele, cum se jōcā în părțile Abrudului, cum nu s'a vĕcutū până acum în părțile noastre. Stumele încă se procurā anumitū spre acelū scop pe speșele reuniunei, și vor rămānea proprietate comunē. Ne permitem deci a atrage încă de atențiunea On. publicū romanū asupra acestei ceremonii carea de sigurū va rebonifica în abondanță ostenelele celorū ce vor lua parte la dēnsa (Luce).

* Inteligența romānă din Beiușu, din inițiativulū adunării generale, care se va ține din inițiativulū societății pentru înființarea unei școle de fete în Oradea-mare, prin comitetulū seū face inițiativulū reprezentatiunea teatrală de diletanți ce se va jōca în 15. Septemv. st. n. sēra în localitatea orășenescū în favorulū școlei susnumite. Se vor jōca I. „Doi țărani, cinci cărlani,” și II. „Cinele” (seū Corōna Moldaviei). Începutulū la 7 ore. Prețul de intrare: a) Șirulū primū de scaune persoană 1 fl. 50 cr. b) Șirulū II. III. 1 fl. c) alte scaune 80 cr. d) Parterū 40 cr. În 16. Septemv. același comitetū va aranja unū „Balū” în cințateea otelului orășenescū, tot în favorulū școlei susnumite. Începutulū la 8 ore sēra. Prețul de intrare: Dela familiā 2 fl. Dela persoană 1 fl. Ofertele

resolvările maritimă se primesc cu mulțămire, și a se trimite la cassariul comitetului, Domnul Demetriu Negreanu comerciant, care se vor cuita pe cale quaristică. **B e i u ș u**, la 20. August 1883.

Comitetul arangiatorii.

† **Necrologiu.** Veduva Ancina Ciobrișu nasc. Pesina în numele ei și a Cumnatului ei Ciobrișu soată și alorū două surori și mai mulți nepoți anunță cumcă inbitulū ei soțū **Zenovie Ciobrișu**, învățătorū în G. Varșandū în anulū vieții alū 29. și alū nencitei casatorii alū 5 după suferințe îndelungate și datū nobilulū său sufletū în mânilē Creatorelū 22. Augustū (în 3. Sept. a. c.) Fie! țarina ușorā memoria binecuvântată!

† **Necrologiu.** În 19/31. August s'au petrecut odihna eternă renașitele pământesci alui **Aron Ciobrișu** învățătorū în Husasēu, inspectoratulū Oradii, în etate de 60 ani. Densul aū fost unul dintre mai buni învățători căci decând ē învățătorū în Husasēu tineretulū scie ceti și scie, în anii 1855; și 67. aū fost revizorū în România în cercul Brăila. Fie țarina ușorā și memoria în veci binecuvântată!

* **Recolta în Ungaria.** După raporturile oficii sosite la ministerulū de agricultură alū Ungariei, receratulū s'a terminatū mai în tōte comitatele. Receratulū n'a respunsū pe deplinū speranțelorū, cu tōte acestea se pōte dice că ea este favorabilā. De altmătre, cifrele următoare, imprumutate rāporturii oficiale, ne vorū de, în acēsta privință, amenunțate cele mai esacte. S'au recoltatū în 1883: Pe unū terenū de 4,528,120 ectare, 24 milioane 889,011 chintale metrice de grāu; pe unū terenū de 2,245,589 ectare, 12,058,554 chintale metrice de secară; pe unū terenū de 1,689,795 ectare, 8,586,158 chintale metrice de orzū și pe 1,730,337 ectare, 7 milioane 24 chintale metrice de rapiță. Anulū trecutū, grāul de grāu recoltate se impartū în modulū următorii: Pe unū terenū de 4,335,139 ectare s'au recoltatū 37,144,497 chintale metrice de grāu; pe unū terenū de 1,649,190 ectare, 15,537,860 ch. m. de secară; pe unū terenū de 1,752 ectare, 651,361 chintale metrice de rapiță.

* **Invetământul publicū în statele-Unite.** — Doamna Maaria Loizillon, ispectōrea generalā a școlē maternelē a adresat ministrulū instrucțiunii publice și private din Statele-unite pe care le-a vizitat, forma unei misiuni cu care a fost însărcinatā de a investiga. Numărul școlēlor publice din Statele-Unite este de 188,918, cari aū 9,729,189 scolarī, conduse de 20,812 profesori, din cari 156,351 institutōre, 1,664 institutōri și 8,619 profesori. Numărul institutiilor este mai mare cu 40,000 de cāt acela al institutiilor. Acēsta arată cā invetământul public este în Statele-Unite o profesiune mai mult a femeilor de cāt a bărbaților. Sunt 220 școlē normale vizitate de 100,000 scolarī, 227 institute de invetământ superior pentru femei, 351 Facultăți de litere, 83 Facultăți de sciințe, 142 Facultăți de medicină. Numărul școlēlor pentru invetământul elementar și invetământul profesional, cheituelile Statelor-Unite se urcă la suma de 96,820 dolari, sēu 408,779,645 lei.

Concurse.

Pentru deplinirea postului de capelanū clasa I. veteranelū parochū Nicolau Grozescu din **Belintū**, tractulū Hasiașului s' deschide concursulū, cu termen de alegere pe ziua de 2/14. **Octomvre 1883.**

Emolumintele sunt: 10 jugere de pământū arătorii în valōre de 200 fl. v. a. și a treia parte din accidentele ștolari dela 230 nrī de case.

Recurentii sunt poștiți, recursele lorū ajustate conform prescrișelorū statutulū organicū, și adresate comitetulū parochialū, — a-le trimite părintelū protopopū tractualū **Georgiū Creciunescu** în **Belinez**, p. u. **Kiszetó**, și a-se presenta în vre-o Duminecă ori sērbătōre în biserica din locū, spre a-și arata desteritatea lorū în tipiculū și cāntārilē bisericesci.

Comitetulū parochialū.
In conțelegere cu mine: **G. Creciunescu**, m. p. protopop. și inspect. școl.

Pentru deplinirea postului de învățătorū la clasa I. dela școlā gr. or. confesiunalā din **Belintū**, tractulū Hasiașului, — se deschide concursulū cu termen de alegere pe ziua de 25. **Septemvre st. v. a. c.**

Emolumintele sunt: 300 fl. v. a. ca salariū anualū; 1½ jugerū de pământū arătorii; jumătate din venitele dela înmormentāri; locuință liberā cu ½ jugerū grādinā; și 32 metri de lemne din cari s' încăldește și școlā.

Recurentii sunt avisati, recursele lorū ajustate conform prescrișelorū statutulū organicū, și §-lū 6. alū art. de lege XVIII. 1879, și adresate Comitetulū parochialū, a-le trimite părintelū protopopū **Georgiū Creciunescu**, ca inspectorulū tractualū de școlē, în **Belinez**, p. u. **Kiszetó**, și a-se presenta în vre-o Duminecă ori sērbătōre în biserica din locū, spre a-și arata desteritatea în cāntārilē și tipiculū bisericescū.

Comitetulū parochialū.
In conțelegere cu mine: **G. Creciunescu**, m. p. protopop. și inspect. școl.

Pentru vacanta stațiune învățătorēscā din comuna bisericescā **Pojoga**, protopresviteratulū **Lipovei** conform mai înaltei ordinaciuni consistoriale a senatului de școlē din **Aradū** dto 16. **Septemvre 1881** Nr. 2522, prin acēsta se escrie concursū cu termen de alegere pe ziua de 18 **Septemvre a. c. st. v.**

Emolumintele sunt: 320 fl. v. a. în bani gata; diurne pentru conferințe 15 fl. v. a. 10 orgii de lemne din care are ase încălđi și școlā, cortelū liberū cu grādinā intravilanā pentru legumi de 1200 □, dela fiecare înmormentare cāte 20 cr. v. a. unde va fi datorī a merge învățătorulū.

Doritorii cari voiescū a ocupa stațiunea acēsta, sunt avisati recursele lorū ale instrua conform dispușeșunilorū stat. organicū ale adresa inspectorulū de școlē **Demetriu Marcu** în **Birchișū** p. u. **Kápolnás** prezentāndu-se în vre o duminecă sēu sērbătōre la sānta biserica, spre a-și arata desteritatea în cāntare și tipicū.

Dela recurentii se poftescē cunōscerea limbei magiare încātū se pōtā propune în școlā, sā cere ca sā se pricēpā bine la pomāritū și horticultură în fine se aduce la cunōscință și aceia imprejurare cā alesulū învățătorii va fi deobligatū la tōte serviciile bisericesci, a funcționa ca cantore.

Pojoga, la 14. August 1883.

Comitetulū parochialū.

In conțelegere cu: **Demetriu Marcu** m. p. inspectorū de școlē

Pentru vacanta parochie din comuna **Burzucū**, protopresviteratulū **Luncea** comitat. **Bihorū** se publicā concursū cu termenū de alegere 18. **Septemvre a. c. v.**

Emolumintele: cortelū cu două încheperi, celelalte venituri computate în bani faci laolaltā 401 fl. 60 cr. pe unū anū.

Doritorii de a ocupa această parohie sunt avisați, ca recursurile lor să fie instruite conform statutului org. adresate comitetului parochială asternute Rssimului Dnă protopopă concernante în Oradea-mare.

Datū în Burzuoi, la 25. August 1883.

Comitetul parochială.

Cu învoirea mea: **Gavriilă Neteș**, m. p. protopopă.

În urma ordinațiunei Vener. Consist. Oradanū dto 31. Maiū 1882. Nr. 435. B. se escrie concursū pentru afiliatele comune **Șusturogi** și **Almașū**, cu termen de alegere **19. Septamvrs a. o. v.**

Emolumintele sunt: cortelū liberū, grădină în Șusturogi, — dela ambele comune veniturile compute tōte în bani anualminte 426 fl. 50 cr. v. a.

Doritorii de a ocupa aceste comune vacante sunt avisați, ca recursurile sale să fie instruite conform statutului org. adresate comitetului parochială asternute Rssimului Domanū protopopă concernante în Oradea-mare.

Datū în Șusturogi, la 26. August 1883.

Comitetul parochială.

Cu învoirea mea: **Gavriilă Neteș**, m. p. protopopă.

Se escrie concuostū, pentru deplinirea posturilor învățătorești, în următoarele comuni, din Comitatalū Bihorū, cerculū inspectoralū alū Ceffei.

I. Săn-Nicolaulū rom. cu terminū de alegere pe **11. Sept. v. a. c.** salariulū învățatoriulū e, 300 fl. v. a. și cartirū liberū.

II. Gopiū, cu terminū de alegere pe **14. Sept. v. a. c.** Salariulū învățătoreșcū e, 100 fl. v. a. 6 șinice de grău, 6 șinice de cucuruđū, 3 jugere 856 pământū arătoriū, — cartirū liberū, cu două chilii, cămară și grădū pentru vite.

Dela diligența învățatoriulū va depinde ca salariulū învățătoreșcū, să se rădice pe viitorū la 300 fl. v. a.

Doritorii de a competi la aceste posturi sunt poftiți, recursurile sale instruite conform stat. org. pe lângă alăturarea testimoniilor preparandiale și de calificatiune — ale adresa subscrișului inspectorū cercualū de școle în Berechiū (Barakony) com. Bihor. p. u. Cséffa.

Berechiū, 18/30. Aug. 1883.

Comitetul parochială.

In conțelegere cu: **Teodorū Papū**, m. p. inspectorū cere. de școle.

Se escrie concursū pentru următoarele stațiuni învățătorești din inspectoratulū B. Ineulū cottulū Aradū.

1) **Finisū**, emolumintele sunt: în bani 120 fl. 12. cubule bucate grău, și cucuruđū, 7 stāgeni lemne, $\frac{1}{4}$ sesiune pământū, cartirū, cu grădină de legumi.

2) **Revetisū**, emolumintele sunt: bani 120 fl. 12, cubule bucate grău, și cucuruđū, 6 stāgeni lemne, cartirū cu grădină de legumi.

3) **Govășdia**, emolumintele sunt: 120 fl. 12, cubule de bucate grău și cucuruđū, 8 stāgeni lemne, cartirū cu grădină de legumi.

4) **Berindia**, emolumintele sunt: 60 fl. 8, cubule bucate grău, și cucuruđū, 8 stāgeni lemne, $\frac{1}{4}$ sesiune pământū, cartirū, cu grădină de legumi.

5) **Buhan**, emolumintele sunt: 100 fl. 12, cubule bucate grău, și cucuruđū, 8 stāgeni lemne, 3 lanțuri de pământū, cartirū cu grădină de legumi; diua ale.

gerilorū, la aceste stațiuni se statorește pe **29. Aug. st. v. a. c.**

6) **Nēgra**, emolumintele sunt: 84 fl. 10, cubule bucate grău, și cucuruđū, 10 stāgeni lemne, cartirū cu grădină de legumi.

7) **Ignesți**, emolumintele sunt: 80 fl. 8 cubule bucate grău, și cucuruđū, 8 stāgeni lemne, cartirū cu grădină de legumi.

8) **Doncen**, emolumintele sunt: 80 fl. bani, 8 cubule bucate grău și cucuruđū, 5 stāgeni lemne, cartirū, cu grădină de legumi.

9) **Susan**, emolumintele sunt: 80 fl. 6 cubule bucate grău și cucuruđū, 4 stāgeni lemne, cartirū, cu grădină de legumi; diua alegerilorū în aceste stațiuni se statorește pe **5. Sept. st. v. a. c.**

Recurenții și-vorū trimite recursurile sale subscrișului inspectorū în Chișineū. (Kisjenö) până la **25. Augustū st. v. a. c.**

Chișineū, 9. Augustū 1883.

In conțelegere cu comitetele respective **Ioanū Cornea**, m. p. inspectorū școl.

Pentru deplinirea definitivă a stațiunei învățătorești dela classa a II. din comună bisericēscă gr. o. **Șoimoșū**, com. Aradulū se deschide concursū.

Emolumintele sunt: 1) În bani gata 80 fl. v. a. 2) $\frac{3}{4}$ sesiune de pământū. 3) 8 orgii de lemne din care este a-se încălđi și școlă. 4) Cartirū închiriatū orī 40 fl. v. a. banii. 5) Grădină de legumi se va tăia din competița pascenmulū comunalū $\frac{1}{2}$ jugere lângă grădina de pomăritū. 6) Pentru conferința învățătorești 7 fl. 50 cr. 7) Dela înmormentări va fi poftitū, dela cei ce se îngropă cu ceremonii dela cealalți 60 cr.

Comuna Șoimoșū după noua arondare s-a dat satū la protopresviteratulū Totvaradie, — doritorii de a ocupa această stațiune, recursurile lorū adresate comitetului parochială, și instruite conform statutului organicū, aū a-le suscerne protopresviteratulū Totvaradie per Soborsin, până în **11. Septamvrs 1883** în carea di se va ține și alegerea, — recurenții avē a-se presenta în vre-o duminică ori serbătore biserică spre ași areta desteritatea în cātări tipicū.

Șoimoșū, 20. Iuliū 1883.

În numele comitetului parochială:

Ioanū Vuculescu, m. p.

not. comit. parochială.

Pentru stațiunea învățătoreșcă din comună **driașū-Jupaniū**, ppviteratulū Fagetulū; prin această escrie concurs cu terminul până la **8. Septamvrs a. st. v. c.** când se va ține și alegerea.

Emolumintele sunt: 300 fl. v. a. în bani 6 fl. scripturistică; 10 fl. pentru conferință; 3 jugere de lemne, din care are a-se încălđi Cartir liber cu grădină de 1 jugere; 2 jugere pământū.

Doritorii cari voesc a ocupa stațiunea sunt avisați, ca recursurile sale instruite conform pusețiunelor stat. org. a-le substerne părintelulū topop în Fagetū, până la terminul indicat.

Sudriașū-Jupaniū. 7. August 1883.

Comitetul parochială.

In conțelegere cu protop. tractual **Atanasulū Ioanoviciū**, protopresviterū.